

Asia: VN/30163/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston kulttuuripoliittiseksi selonteoksi

Visio

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon visiota?

Kyllä / En. Jos ette, kuvaillkaa mahdolliset muutostarpeet.

Kyllä

Mahdolliset muutostarpeet.

-

Tavoitteet

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon neljää tavoitetta?

Kyllä, tavoitteet vastaavat omaa näkemystäni

Jos vastasitte en, kuvaillkaa tiiviisti mahdolliset muutostarpeet.

-

Toimenpide-ehdotukset

Tässä on lueteltu yhdeksän toimenpidekokonaisuutta. Mitkä raportin toimenpide-ehdotuksista ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa? Valitse ensin yksi (1) haluamasi toimenpidekokonaisuus ja kirjoita sen jälkeen haluamasi toimenpide-ehdotukset alla olevaan tilaan kaikki peräkkäin. Valitse yhteensä enintään viisi (5).

Kulttuurin perusta tulevaisuuskestäväksi [Kulttuurin tekijät avainasemassa, Uudistumisen, kestävyuden ja kasvun mahdollistaminen, Kulttuurin kukoistava toimintaympäristö, Kansainvälistyvä kulttuuri]

Oma roolinne tulevassa toimeenpanossa

Millaisena näette oman tai edustamanne tahon roolin kulttuuripoliittisenselonteon toimeenpanossa?

AV-arkki on suomalaisen mediataiteen keskus. Olemme vuodesta 1989 toimintasi-asiantuntijaorganisaatio. Tehtävämme on vahvistaa suomalaisten mediataiteilijoiden, tuottajien ja taideorganisaatioiden osaamista erityisesti mediataiteen kansainvälisessä jakelussa ja promotoinnissa. Jakelemme suomalaista mediataidetta vuosittain yli 40 maahan ja keräämme taiteilijoille korvauksia heidän teostensa esittämisestä. Arkistointia, promotointia ja toimialan kehittämistä sisältävä toimintamallimme on ainutlaatuinen Pohjoismaissa. Tuemme ja kehitämme nykytaiteen toimialaa ja annamme neuvoa niin taiteilijoille, kuin alalla toimiville yrityksille, gallerioille, festivaaleille, oppilaitoksille ja museoille. Erityisesti selonteossa mainitut toimet taiteen kansainvälisen toiminnan edistämiseksi, tekijöiden avainaseman vahvistamiseksi sekä uudistumisen, kestävyuden ja kasvun mahdollistaminen ovat osa toimintaamme.

Tiivistelmä näkemyksistänne

Tähän voitte kirjoittaa mahdolliset muut kulttuuripoliittista selontekoa koskevat huomionne.

Selonteko tunnistaa onnistuneesti kulttuuri- ja taidealojen erilaiset toimintatavat ja arvoketjut. On tärkeää että kuvataiteilijoiden selkeästi muita taiteenaloja huonompi taloudellinen asema on huomioitu, samoin myös se että ”yksilötaiteena” kuvataiteen tekeminen nojaa pitkälti apurahajärjestelmään.

Yhdymme selonteon kantaan, että kansainvälistymisen tukirakenteita tulee vahvistaa. Tähän liittyy myös immateriaalioikeuksiin liittyvän osaamisen vahvistaminen vahvistaminen niin yksittäisillä taiteilijoilla, kuin taiteilijoiden yrityksillä ja esimerkiksi museoilla.

Kuten selonteossa todetaan, kansainvälistyminen ja vienti edellyttävät kohdemarkkinoiden hyvää tuntemusta ja läsnäoloa sekä laajoja yhteistyöverkostoja. Kolmannen, yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyötä tulisi vahvistaa ja tukea kulttuurin alueellisen saatavuuden lisäksi myös esimerkiksi kansainvälistymisen tukirakenteissa. Kansainvälistymisstrategian laatiminen on erittäin kannatettavaa.

Erityisen tärkeää on jatkuvasti huomioida tekoälyn vaikutus tekijänoikeuksien hallintaan, taiteen tuottamiseen, jakelemiseen, myyntiin, kuluttamiseen ja harrastamiseen liittyvissä prosesseissa. Tekoälyn laajalla käyttämisellä voi olla myös huomattavia ympäristövaikutuksia.

Tällä hetkellä kulttuuripoliittista keskustelua leimaa huoli taiteilijoiden toimeentulosta. Käynnissä olevat rahoitusleikkaukset kurjistavat taiteilijoiden asemaa ja rikkovat vuosikymmenten saatossa luotuja tukirakenteita, joita tuskin tulevaisuudessa voi helposti elvyttää: nyt leikkamalla tukirakenteista tuhoetaan myös tulevaisuuden kasvun edellytyksiä. Nuoret miettivät entistä tarkemmin haluavatko kulttuurialalle. Jos toiveena on, että kulttuurin kautta rakennetaan monimuotoista ja moniäänistä tulevaisuutta, niin olisi tärkeää että kaikenlaisista taustoista tulevat nuoret uskaltautuisivat hakeutumaan alalle. Pelkät lapsuuden ja nuoruuden harrastusmahdollisuudet eivät riitä: pitää olla myös näkymä siitä että kulttuurialan ammattilaisena pystyy elättämään itsensä Suomessa.

Kuten selonteossa on todettu, kulttuuri tuottaa merkittävästi enemmän kuin siihen investoidaan. Yhdymme Frame Finlandin ehdotukseen, toimenpideohjelmassa on laadittava konkreettinen tavoiteaikataulu kulttuurin julkisen rahoituksen vahvistamiselle, kuten Taide- ja taidepoliittisissa suuntaviivoissa asetetulle Kulttuuribudjetti prosenttiin -tavoitteelle.

Vapaan kentän taideyhteisöillä on keskeinen rooli taiteen välittäjinä ja arvoketjussa, alueellisen saavutettavuuden edistäjinä ja kulttuurialan työllistäjinä. Kuvataiteen kentällä taideyhteisöjen heikko rahoitus hidastaa edelleen kestävien toimintarakenteiden syntymistä omaraahoituksen kasvattamista sekä reilujen korvauskäytäntöjen kehittymistä.

Arvostamme laajaa valmistelua, joka edelsi selontekoa. Tärkeää on kuitenkin myös toteutus: kulttuuripoliittinen selonteko tarvitsee paljon toimia ja laajan yhteiskunnallisen hyväksynnän toteutuakseen.

Anttila Hanna
AV-arkki ry